

Grundtvigs syn på jordspørgsmålet.

– Tidsskriftet *Danskeren* nr. 48 d. 1. sept. 1849 på s. 539-540 – Tidsskriftet var med fortløbende sidetal, derfor det store sidenr. – i artiklen *Herremænd og Bønder*. (1783-1872)

“Man gaarud fra to Forudsætninger, som er lige falske og lige fordærlige, den ene, at det kan være det samme, hvem der ejer Jorden....og den anden, at hvem der har lovlige thinglæst Skiøde paa et Jordbrug, har ogsaa fuld Ejendomsret derover, om saa hele Folket, paa nogle faa Herremænd nær, derved berøvedes deres Fæderneland. Begge dele er grundfalske og fordærlige, thi ethvert Folk er sit Fædernelands Grund-Eier.....og kan aldrig retmæssig ved nogen Lov tabe sin Eiendoms-Ret, så det er kun Nyttens og Brugen af Jorden, der retmæssig kan fordeles ved Landsloven.....Uret kan aldrig ved nogen Lov gøres til Ret.

.....”

“Hvad Juristerne kalder fuld Eiendoms-Ret, som man kan have over sine Penge, sine Klæder og sit Boskab, det har ingen.....uden hele Folket over Jorden, som skal bære og føde dem.”

“Mennesket og Folket er hverken til for Statens eller for Agerdyrkingens, Kapitalernes eller Handels-Balancens Skyld, men Jorden....er til for Menneskets og Folkets Skyld og skal benyttes til deres bedste.”

.....

Den Ret, som Folket i Grunden og oprindeligen har til Landets Besiddelse, den kan aldrig afskaffes ved nogen Lov, og når derfor dette naturlige og oprindelige Forhold er forrykket således, at nogle få er blevne Landets Jorddrotter, så Jorden ikke længere er bunden til Folket, men Folket bunden til Jorden og dermed da også bunden til, hvad Loven kalder Jordens Ejermænd, så påstår jeg, at det er ikke alene Regeringens Ret, men det er dens ueftergivelige Skyldighed at rette det aldeles bagvendte og fordærlige i et sådant Forhold.

Læs ”Arbejdets Kår” på nettet.

ARBEJDETS KÅR blev udgivet i 1891 som et åbent brev til Pave Leo XIII, som i sit hyrdebrev om arbejderspørgsmålet, *Rerum Novarum* havde angrebet Henry Georges lære om alle menneskers lige ret til jorden. Henry George gendriver punkt for punkt pavens argumentation, og dette værk er en lille saglig lektion i nationaløkonomi.

Bogens kolofon lyder således:

Til pave Leo XIII.

Deres Hellighed.

Jeg har omhyggeligt gennemlæst den rundskrivelse om arbejderspørgsmålet, som De gennem Deres kirkefyrster, ærkebiskopper og biskopper har udsendt til kristenheden.

Da dens skarpest udtalte fordømmelse er rettet mod en anskuelse, som vi, der nærer den, ved fortjener Deres støtte, tillader jeg mig at forelægge Deres Hellighed grundene for vor livsanskuelse og fremføre nogle overvejelser, som De desværre ikke har haft øje for. Den dybt

alvorlige betydning, som de forhold, De omtaler, har, den fattigdom, den lidelse og gærende misnøje, der findes i kristenheden, den fare, der er for, at lidenskab vil blive uvidenhedens leder i en blind kamp mod samfundsforhold, der viser sig mere og mere utålelige, er grunden til, at jeg tager til orde.

Sproget bærer derfor præg af, at det er et brev til Hans Hellighed, Pave Leo XIII

Alligevel vil læseren nok give Alberts Einstein ret, når han siger: **Mænd som Henry George er desværre sjældne. Man kan ikke forestille sig en smukkere kombination af intellektuel formåen, kunstnerisk form og glødende kærlighed til retfærdigheden.**

Det kan nok støde nogen, at George taler om GUD. Men læs bare "NATUREN" i stedet – budskabet forbliver det samme. Det er til både troende og ateister.

Retsliberalt Forum kan på det varmeste anbefale at vore læsere læser "Arbejdets Kår" på nettet. Den er letforståelig og – trods alderen – utrolig aktuel.

Se og læs den på vort bestyrelsesmedlem Per Møller Andersens hjemmeside:

www.grundskyld.dk og gå ind på "e-bøger" og klik på "Henry George" eller find den og en masse andet ved at google "Henry George Biblioteket"

Her følger tre små "appetitvækkere" fra bogen:

Hvad brugen af jorden angår, er det vor anskuelse:

At medens den ejendomsret, der med rette knytter sig til, hvad der er frembragt ved arbejde, ikke kan gælde jorden, kan der her blive tale om besiddelsesret. Som Deres Hellighed siger, har »Gud ikke givet jorden til menneskene i den forstand, at alle uden forskel kan gøre ved den, hvad de tykkes«, og de regler, der kræves for dens heldigste brug, kan bestemmes ved menneskelig lovgivning. Men sådanne regler må stemme overens med moralloven, må sikre alle lige lod og del i værdien af Guds almengave. Princippet er det samme, som når en fader efterlader sig ejendom, ligeligt tiltænkt flere børn. Nogle af de ting, han således har efterladt sig, er muligvis udelelige eller uanvendelige til fælles brug, og sådanne ting kan da gives til nogle af børnene, men kun på betingelse af, at ligheden ikke krænkes.

Ved vort arbejde for at genindsætte alle mennesker i deres lige og naturlige ret søger vi ikke at gavne nogen særlig klasse, men alle. Thi såvel vor tro som de kendsgerninger, vi har for øje, viser os, at uretfærd ikke kan gavne nogen, medens retfærd er til alles gavn.

Ejheller tilstræber vi nogen »meningsløs og latterlig lighed«. Vi indser, som De, at der altid må være forskelligheder og ulighed. For så vidt disse uligheder ikke krænker moralloven, ikke gør vold på buddet: Du må ikke stjæle, har vi intet at indvende. Vi søger ikke at forbedre Guds værk, vi søger blot at gøre hans vilje. Den lighed, vi arbejder for, er ikke lighed i rigdom, men lighed i ret og adgang, den lighed, som både fornuft og religion kræver: alle børnenes lige brugsret til arven fra Vor